

[Axel Ivan Pedersen.]

— for at bruge et udtryk, der er anvendt tidligere i dag — odiøst. Det er lige det modsatte. Det er helt sikkert, at vi ville have været ilde farne i dette land, hvis disse selskaber ikke igennem så mange år, som tilfældet er, havde udført den samfundsgavnige gerning at bygge boliger for de mindrebemidlede og nu også for de mindstbemidlede.

Derfor vil jeg slutte med at sige, at vi er klar over, at der i henhold til det forlig, som er indgået, er begrænsede muligheder, i hvert tilfælde for finansåret 1963-64, og at den første opgave må blive inden for disse begrænsede muligheder at finde veje frem til at forøge det sociale byggeri. Det er det, vi fra socialdemokratiets side er interesserede i; det er det, vi fra socialdemokratiets side vil støtte af al vor kraft.

Finn Poulsen: Må jeg have lov til at bede det ærede medlem hr. Axel Ivan Pedersen foretage det tankeeksperiment, der ligger i følgende: hvis de sociale boligselskaber, som jeg aldeles ikke ønsker at sætte ud af spillet, havde afhændet de forskellige lejligheder til deres lejere, da de havde bygget dem, hvordan havde disse mennesker så siddet i det i dag? Havde det ikke været det mest fremragende eksempel på en boligpolitik, der havde skaffet de enkelte mennesker deres egen lejlighed til en billig pris? Hvis de havde ejet deres egen lejlighed i dag, selvstændigt prioriteret, havde de haft afviklet en så og så stor del af gælden, og så havde de siddet for en lav husleje. Efter det kollektive andelsprincip, hvor ingen føler sig som ejer i egentlig forstand, fortsætter de med at betale den oprindelige omkostningsbestemte leje, ganske vist uden fortjeneste for private; men selv om lånene efterhånden amortiseres og går ud, betaler de den samme ydelse. Efter det andet princip går deres ydelse år for år ned, ganske som det er tilfældet for en parcelhusejer. Hvorfor i alverden vil de sociale boligselskaber ikke være med til at løse opgaven ad den vej?

Når jeg derfor sagde, at de sociale boligselskaber har en mulighed for at skaffe kapital, bl. a. ved at sælge deres lejligheder, er det jo ikke udtryk for, at jeg mener, at de skal sælge alle deres lejligheder. Det er

heller ikke udtryk for, at jeg mener, at de ikke skal bygge lejligheder; der vil være et kolossalt behov for lejligheder stadig væk. Men det er da givet, at der vil være et meget stort antal mennesker, som gerne vil eje deres egen lejlighed, og som derved vil bidrage til den kapitalopsamling, vi mangler. Der kan skaffes betydelige kapitaler frem ad den vej.

Så skal det selvfølgelig være sådan, at de sociale boligselskaber bygger videre. Jeg vil gøre dem til byggeselskaber og ikke til administrationsselskaber. Dette at administrere er ikke så vanskeligt. Nej, løs problemet ad den vej og udlæg ikke mine ord sådan, at nogen har noget imod de sociale boligselskaber. De gør et udmærket arbejde, men de er ligesom det ærede medlem kommet ind i en blindgyde; de er også groet fast. Jeg har godt nok bemærket de tanker, der næres inden for selskaberne selv, og mit formål med dette her er netop at støtte disse tanker og hjælpe dem på gled over for den højtærede minister og den høje regering, for jeg tror virkelig, der kan gøres en betydelig indsats af disse selskaber i konkurrence med det private byggeri.

Den højtærede minister havde ikke så mange bemærkninger til mig, og det er der vel i og for sig ikke noget at sige til, da vore synspunkter i hvert fald indtil nu er ret forskellige. Må jeg sige til ministeren, at jeg ikke brugte det udtryk, at jeg i øjeblikket kunne gå ind for et forøget boligbyggeri, højere investeringsniveau eller noget i den retning. Det, jeg sagde, var, at der måtte sættes ind samtidig på 3 områder: der måtte ske en huslejudligning for at få et større udbud fra den gamle masse; der måtte fastholdes et højt niveau for boligbyggeriet — jeg sagde ikke noget om, at det skulle være højere end i dag — og der måtte føres en almindelig økonomisk politik, der tilgodeså dette at skabe balance mellem forbrug og opsparing og gik imod inflationspolitikken. Det er nemlig min opfattelse, at hvis dette sker sideløbende med det nævnte initiativ fra de sociale boligselskabers side, behøver vi ikke så meget nybyggeri, som vi i dag forestiller os. Disse 32.000-33.000 nye lejligheder vil vise sig at være mere end tilstrækkeligt, når udbuddet af og omflytningen i den gamle boligmasse får lov til at virke. Det gik sådan i Belgien.